

การศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีนสมัยโบราณผ่านสำนวนจีน

A Study of Male Images in Ancient Chinese Society through Chinese Idioms

พิมพ์วรา สถิตย์กุลศิริ¹, อภิสรา ชัยดำรงคฤทธิ² และศักรินทร์ สวัสดิ์³Phimwara Satithkulsiri⁴, Apisara Chaidamrongti⁵, and Sakkarin Sawatdee⁶

(Received: 21 April 2023; Revised: 31 July 2023; Accepted: 29 April 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษจากสำนวนจีน โดยใช้ปัจจัยทางเพศเป็นตัวแปรในวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านเพศสรีระ เพศสภาพ และเพศวิถี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ที่สะท้อนผ่านสำนวนจีนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมของผู้คนในสังคม สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้ 1) ภาพลักษณ์ด้านเพศสรีระ บุรุษต้องมีรูปร่างแข็งแรงกำยำ สูงใหญ่ ไม่อ่อนแอ ไม่ผอมแห้ง มีค่านิยมเรื่องการไว้หนวดเครา 2) ภาพลักษณ์ด้านเพศสภาพ ซึ่งให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคม บุรุษต้องแข็งแรงบึกบึน นำเกรงขาม มีความเข้มแข็งเป็นผู้นำสูง 3) ภาพลักษณ์ด้านเพศวิถี สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราว ทัศนคติของผู้คนในอดีตที่มีต่อวัฒนธรรมทางเพศ 4) ภาพลักษณ์ทางด้านสถานภาพและบทบาท เมื่อเปรียบเทียบกับสตรี สถานภาพและบทบาทของบุรุษจะถูกแบ่งเป็นด้านการเป็นสุภาพบุรุษและการเป็นสามี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทัศนคติ ค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษในด้านวิถีชีวิต การทำงาน ตามหลักคำสอนของขงจื้อที่กล่าวว่าสตรีที่ดีจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของบุรุษ จึงจะได้รับการยอมรับซึ่งส่งผลให้อยู่ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: สำนวนจีน บุรุษ ภาพลักษณ์ สถานภาพและบทบาท

Abstract

This research aims to study the male image as reflected through Chinese idioms, using sex, gender, and sexuality as variables in the analysis. The study categorized the male image into four categories: 1) Sex (appearance), which often includes having a physically strong and muscular body, being tall, not being effeminate, not being too skinny, and having a preference for growing a mustache. 2) Gender, which indicates social preferences for men to be strong, intimidating, and assertive leaders. 3) Sexuality, which reflects the attitudes and values of people in the past towards gender-related cultural norms. 4) The Male's Status and Role, which male status and roles are compared with those of females, highlighting societal attitudes and values towards men in terms of lifestyle, work. According to the teachings of Confucius, a virtuous woman must believe in and follow the instructions of men in order to be accepted and live together happily in the family.

Keywords: Chinese idioms, male, image, status and roles

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

² นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

³ อาจารย์ประจำสาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

⁴ Undergraduate student, Chinese Major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

⁵ Undergraduate student, Chinese Major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

⁶ Lecturer, Chinese Major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hatyai Campus

บทนำ

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ที่อยู่ควบคู่กับมนุษย์มาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ยังเป็นกระจกที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม ไม่ว่าจะภาษานั้นจะเป็นภาษาพูดหรือแสดงออกมาโดยไม่ใช้คำพูดก็ตาม (ภาววัฒน์ พันธุ์แพ, 2550, หน้า 5) ในทางภาษาศาสตร์สังคมยังกล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการจัดบันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ในสังคม ณ ช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคม พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม (สุภัทร แก้วพัตร, 2560) โดยสะท้อนผ่านการออกเสียง การใช้คำ การให้ความหมายหรือรูปแบบประโยคเป็นต้น ซึ่งสำนวน สุภาษิตก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถบ่งชี้อัตลักษณ์บางอย่างของสังคมได้อย่างชัดเจน เช่น ขนชั้นทางสังคม วิถีชีวิต และคตินิยมเชื่อ เป็นต้น

ในอดีตสังคมส่วนใหญ่แฝงไปด้วยแนวคิดแบบปิตาธิปไตยที่กล่าวว่า บุรุษเป็นใหญ่ ซึ่งแนวคิดนี้ครอบงำและคอยกดทับความเป็นหญิงเอาไว้ สตรีถูกจัดวางความสัมพันธ์ทางสังคมให้มีสถานะและบทบาทแบบจำกัดด้วยกรอบของขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี การที่บุรุษใช้อำนาจโดยตรงกับสตรีมีมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและฝังรากอยู่ในความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งเอเดียน ริช (Rich อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, หน้า 178) กล่าวว่า การถืออำนาจของบุรุษในครอบครัว สังคม อุดมการณ์และระบบการเมืองการปกครอง มีส่วนสำคัญในการกำหนดภาษา รวมถึงบทบาททางเพศภายในสังคมว่าควรหรือไม่ควรทำอะไร ส่งผลให้แนวคิดดังกล่าวยังอยู่บนพื้นฐานของระบบสังคมที่ส่งเสริมให้บุรุษเป็นชนชั้นปกครองและเป็นผู้อำนาจ เนื่องด้วยเหตุผลสี่ประการร่างกายของสตรีที่ดูอ่อนแอกว่าบุรุษ ไม่เหมาะต่อการใช้แรงงานหนัก จึงแสดงให้เห็นถึงการเอาเปรียบและการข่มเหงสตรี (ณรงค์ภรณ์ รอดทรัพย์, 2555, หน้า 38) ในสังคมจีนโบราณ ชาวจีนมีอาชีพหลักเป็นงานเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพที่จำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นหลักในการประกอบอาชีพ ส่วนมากผู้ที่ประกอบอาชีพนี้มักเป็นบุรุษ ในทางกลับกันสตรีชาวจีนส่วนใหญ่จะต้องทำงานอยู่กับบ้าน จัดการทั้งงานบ้านงานเรือนและดูแลบุตร ทำให้สถานภาพทางสังคมจีนของบุรุษในอดีตดูสูงกว่าสตรี เนื่องด้วยบุรุษถือเป็นเสาหลักสำคัญของครอบครัว ต้องทำงานนอกบ้าน หรือทำงานที่ใช้แรงงานหนัก โดยถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบสำนวน เช่น “男耕女织” (nán gēng nǚ zhī) ที่มีความหมายว่า ชายไถนาหญิงทอผ้า สื่อถึงว่าสมาชิกภายในครอบครัวแบ่งงานกันทำ หรือในอีกสำนวน คือ “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) ที่มีความหมายสื่อถึง การให้ความสำคัญกับบุรุษแต่ดูหมิ่นสตรี ซึ่งสำนวนเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นสถานภาพ หน้าที่ และบทบาทระหว่างบุรุษและสตรีได้อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสำนวนจีนผ่านกรอบแนวคิดด้านเพศที่แบ่งออกเป็นด้านเพศสรีระ เพศสภาพ และเพศวิถี เพื่อให้สามารถเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรม ค่านิยม มุมมองความคิด อีกทั้งความแตกต่างทางเพศภายในสังคมจีนสมัยโบราณได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยด้านสำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับสตรีเพศและบุรุษเพศ พบว่า สำนวนจีนสะท้อนให้เห็นถึงการตีกรอบทางสังคมแก่ทั้งสองเพศ โดยให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรี ซึ่งบุรุษมีบทบาทเป็นผู้มีอำนาจและได้รับผลประโยชน์ ส่วนสตรีมีบทบาทแค่เพียงในพื้นที่ส่วนตัว และอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของบุรุษ ด้วยเหตุนี้บุรุษจึงเป็นมาตรฐานสมบัติที่ทำให้สตรีต้องเผชิญหน้ากับการถูกเลือกปฏิบัติ และประสบกับสภาวะที่ไม่เอื้ออำนวยในสภาพแวดล้อมทั้งการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม (Li & Wang, 2010) ทั้งนี้สำนวนส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเรื่องความกตัญญู รองลงมามีความเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด แต่สำนวนที่สื่อถึงสตรียังพบแนวคิดในการชื่นชมเรื่องความงาม ทั้งยังสื่อถึงความไม่เท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในสังคมศักดินา ทศนคติที่แตกต่างกัน โดยสำนวนที่สื่อถึงสตรี จะมุ่งเน้นที่

รูปลักษณะที่ส่วยงามของสตรี การนอกใจ และความรับผิดชอบในการดูแลบ้านเรือน ในขณะที่สำนวนที่เกี่ยวข้องกับบุรุษมักเน้นที่ความสามารถของบุรุษ (Ru Xianguli, 2019) โดยสามารถสะท้อนเห็นว่าในอดีตมีการกีดกันทางเพศในเรื่องหน้าที่ทำงาน ความสามารถ การแต่งงาน คุณธรรม ลักษณะเด่นทางเพศ ลักษณะทางหน้าตา ซึ่งแสดงถึงระบบสังคมจีนจากอดีตถึงปัจจุบันมีแนวคิดในด้านเพศสภาพของผู้ชายที่เป็นใหญ่ในสังคม ดังที่ปรากฏให้เห็นสำนวนจำนวนมากไม่น้อยที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการเหยียดเพศในภาษาจีนขึ้น (Gu, 2016) นอกจากนี้สำนวนจีนดังกล่าวยังสื่อถึงภาพลักษณ์ทางสังคมจีนของบุรุษและสตรีในอดีตที่มีหลักปฏิบัติแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ที่สังคมได้กำหนดกรอบแบ่งแยก (Li, 2016; กัลยาณี กฤตโตปการกิต, 2563)

ในการศึกษาสำนวนจีนที่เฉพาะเจาะจงด้านเพศชาย พบว่า มีงานวิจัยของ Liu Siyuan (2015) ที่ศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับความงามของเพศชาย ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ของเพศชายที่ตรงตามมาตรฐานที่ปรากฏสำนวนจีนและลักษณะของวัฒนธรรมของชาวจีนที่สะท้อนออกมามีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจมาตรฐานความงามและประเพณีของคนในสมัยโบราณ สามารถสะท้อนกรอบมุมมองความคิด ความเชื่อ ในขณะเดียวกันงานวิจัยของ Li Ying (2016) ได้ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสำนวนจีนที่สื่อถึงเพศชายในสมัยใหม่ ซึ่งพบว่าสำนวนส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดมาจากจีนโบราณและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เมื่อวิเคราะห์ถึงต้นกำเนิดของสำนวนดังกล่าว ส่วนใหญ่จะยึดจากมุมมองของประวัติศาสตร์โดยเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของแนวคิดทางสังคมที่ได้รับความนิยม ดังนั้นแนวคิดทางสังคมและสถาบันทางวัฒนธรรมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจึงมีมุมมองที่แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบอัตราการใช้สำนวนที่มีสื่อถึงเพศชาย ส่วนใหญ่ถูกใช้ในสมัยโบราณ ซึ่งในยุคสมัยใหม่ สำนวนที่สื่อถึงเพศชายค่อย ๆ ลดลง แต่สำนวนที่สื่อถึงเพศหญิงกลับก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตรีและบุรุษ แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยก่อนหน้านี้มีการนำเสนอภาพลักษณ์และสิทธิ หน้าที่ทางสังคมของบุรุษในสังคมจีนโบราณไว้ในลักษณะเดียวกัน คือ ประเด็นความไม่เสมอภาค ภาพลักษณ์ทางสังคมที่มุ่งเน้นไปที่บุรุษมากกว่าสตรี ซึ่งมีภูมิหลังมาจากแนวคิดปิตาธิปไตยในสังคมจีนโบราณ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงการให้สถานภาพ บทบาทหน้าที่ของบุรุษ รวมถึงการกำหนดภาพลักษณ์ให้แก่บุรุษและสตรีที่ต่างกัน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีนสมัยโบราณที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน ผ่านมุมมองของเพศสตรีระเทศสภาพ เพศวิถี สถานภาพและบทบาท

นิยามศัพท์เฉพาะ

“เพศสรีระ (Sex)” หมายถึง ลักษณะทางเพศของบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด สามารถจำแนกออกเป็น เพศชายและเพศหญิง ตามโครงสร้างทางกายวิภาค ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เพศกำเนิด” (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

“เพศสภาพ” (Gender) หมายถึง ความเป็นหญิง ความเป็นชายที่สังคมและวัฒนธรรมปลูกฝังให้แสดงบทบาทหญิงหรือบทบาทชายตามเพศสรีระที่มีอยู่ เพศสภาพที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และเงื่อนไขในอีกยุคสมัยหนึ่งได้ (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

“เพศวิถี” (Sexuality) หมายถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติ การแสดงออกเกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศ คู่รัก ชีวิตคู่ ที่มีความสัมพันธ์กับสังคม และวัฒนธรรม (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

วิธีการศึกษา

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้มุมมองทางเพศโดยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็นด้านเพศสตรีระ เพศสภาพ และเพศวิถีที่ได้อ้างอิงตามแนวคิดของกฤตยา อาชวนิจกุล (2554) จากการรวบรวมและคัดเลือกสำนวนจีนที่ปรากฏบนพจนานุกรมจีน 《成语大词典》 พจนานุกรมออนไลน์จากเว็บไซต์ zdic.com และเว็บไซต์ hydcd.com (汉语大辞典) ที่มีความหมายสื่อถึงบุรุษและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและสังคมจากความหมายของสำนวนที่พบ พร้อมทั้งนำเสนอออกมาในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

จากการค้นคว้าสำนวนจากพจนานุกรมจีน 《成语大词典》 พจนานุกรมออนไลน์จากเว็บไซต์ zdic.com และเว็บไซต์ hydcd.com (汉语大辞典) พบสำนวนที่มีความหมายที่สื่อถึงบุรุษทั้งหมด 83 สำนวน โดยจำแนกเป็นด้านภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสตรีระ เพศสภาพ เพศวิถี จำนวน 54 สำนวน และสำนวนที่มีความหมายสื่อถึงสถานภาพและบทบาทของบุรุษในสังคมจีน จำนวน 29 สำนวน ซึ่งสามารถจำแนกและอธิบายได้ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศในสำนวนจีน

ผลการศึกษาจากพจนานุกรมจีน 《成语大词典》 พจนานุกรมออนไลน์จากเว็บไซต์ zdic.com และเว็บไซต์ hydcd.com (汉语大辞典) จำนวน 54 สำนวนที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีน ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการจำแนกเป็นด้านเพศสตรีระ เพศสภาพและเพศวิถี ดังต่อไปนี้

1.1 ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสตรีระ

จากการศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน พบว่ามีสำนวนจีน จำนวน 16 สำนวนที่สื่อในด้านเพศสตรีระ มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สำนวนที่แสดงถึงเพศสตรีระของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

彪形大汉	昂藏七尺	长身鹤立	玉树临风	城北徐公	须眉男子	掷果潘郎
面如冠玉	美如冠玉	傅粉何郎	一表人才	沈腰潘鬓	高大威猛	须髯如戟
高大伟岸	剑眉星目					

สำนวนจีนที่สื่อถึงบุรุษสามารถสะท้อนให้เห็นถึง รูปลักษณะความงามที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของชาวจีนที่มีต่อภาพลักษณ์ของบุรุษ ในสังคมจีนโบราณให้ความสำคัญกับส่วนต่าง ๆ บนใบหน้า ทั้งหน้าผาก คิ้ว ดวงตา และหนวดเครา เช่น การไว้หนวดเครายาว ซึ่งเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่สามารถสะท้อนให้เห็นออกมาผ่านสำนวน “须髯如戟” (xū rán rú jǐ) ที่มีความหมายถึงการมีหนวดเครายาวเหมือนทวนที่เป็นอาวุธ สำนวนนี้ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเรื่องการไว้หนวดเคราของชาวจีน ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนในลัทธิขงจื้อที่มีความสำคัญต่อแนวทางการดำเนินชีวิตของคนจีนในสมัยโบราณที่ว่า ร่างกายของคนเราล้วนเป็นสิ่งที่พ่อแม่ของเราเป็นผู้ให้ ดังเช่น การตัดผมหรือการโกนหนวดเครานั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากถือว่าเป็นการไม่ให้ความเคารพต่อบุพการีผู้ให้กำเนิด ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้บุรุษในสังคมจีนมีค่านิยมเรื่องการไว้หนวดเคราเป็นเวลายาวหลายพันปี และสำนวน “剑眉星目” (jiàn méi xīng mù) ที่สื่อความหมายถึงผู้ที่มีคิ้วโค้งเรียวยาวดั่งดาบ ดวงตาเปล่งประกายดั่งดวงดาวใช้ในการบรรยายถึงบุรุษที่มีความกล้าหาญภายในสำนวนจีนยังมีการบรรยายถึงรูปลักษณะของบุรุษที่มีความสูงส่งและมีความน่าเกรงขาม ทรงพลัง เช่นตัวอย่างสำนวนจีนที่ว่า “燕颌虎须” (yàn hàn hǔ xū) ที่มีความหมายถึงบุรุษที่มีใบหน้าใหญ่ มีเหนียงใต้คางเหมือนนกนางแอ่น และมีหนวดที่ยาวและตรงที่อดัดงัดหนวดเสื่อ แสดงถึงความเก่งกาจน่าเกรงขาม ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่แล้วสำนวนที่

สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่แข็งแกร่งและคุดันของบุรุษ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง ยังมีสำนวนจีนที่เชื่อบรรยายถึงบุรุษที่มีรูปร่างผอมแห้ง ดังเช่นสำนวน “沈腰潘鬓” (shěn yāo pān bìn) ที่ใช้ในการอุปมาถึงบุรุษที่มีรูปร่างผอมแห้ง โดยคำว่า 沈 (shěn) หมายถึง 沈约 (Shěn Yuē) ซึ่งเป็นคนที่มีรูปลักษณ์ผอมแห้ง และ 潘 (Pān) หมายถึง 潘岳 (Pān Yuè) ที่เป็นชายหนุ่มแต่มีผมสีขาวเหมือนคนชรา บรรยายถึงความอ่อนแอของร่างกายก่อนวัยอันควร อีกทั้งยังมีสำนวน “长身鹤立” (zhǎng shēn hè lì) ที่ใช้พรรณนาถึงชายที่มีรูปร่างสูงโปร่งและผอมเหมือนนกกระเรียน นอกจากนี้ยังมีสำนวนจีนที่สื่อถึงความงามของบุรุษ ดังเช่นสำนวน “美如冠玉” (měi rú guān yù) ที่มีความหมายตรงตัวว่า งามดังหยกประดับหมวก สำนวนนี้ใช้สื่อความหมายถึงรูปลักษณ์ภายนอกที่สง่างาม แต่ในภายหลังนำมาใช้ในการบรรยายถึงบุรุษที่หน้าตาต่างดงาม ซึ่งปรากฏใน 《陈丞相世家》 ครอบคลุมของนายกรัฐมนตรียุ่จินที่ประพันธ์โดยซือหม่า เชียน (司马迁) นักประวัติศาสตร์แห่งราชวงศ์ฮั่นตะวันตกที่ถูกรวบรวมอยู่ในพงศาวดารสี่จื้อ 《史记》 ที่ได้กล่าวไว้ว่า “平虽美丈夫，如冠玉耳，其中未必有也” มีความหมายว่า ถึงแม้ลักษณะภายนอกเขาจะสวยงาม รวากับหยกที่อยู่บนยอดหมวก แต่ความเป็นจริงแล้ว อาจจะไม่มีอะไรที่แท้จริง ดังสำนวนไทยที่กล่าวว่า สวยแต่รูป จวบไม่หอม เปรียบเทียบว่ามีรูปลักษณ์ภายนอกดงาม แต่มีความประพฤติและกิริยามารยาทไม่ดี นอกเหนือจากนี้ยังมีสำนวนจีน “傅粉何郎” (fù fěn hé láng) ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่แสดงถึงความดงามของบุรุษ ซึ่งที่มาของสำนวนนี้เกิดขึ้นในสมัยเฉาเหว่ยแห่งสามก๊ก “เหอ เยี่ยน” (何晏) ชาวหนานหยาง เขาเป็นคนที่มีความสามารถ มีรูปลักษณ์ที่หล่อเหลาและชอบแต่งตัว เขามีใบหน้าสีขาวเนียนไม่มีใครเทียบ ด้วยเหตุนี้จักรพรรดิเว่ยหมิงจึงเกิดความสงสัยในใบหน้าของเขา ครั้งหนึ่งในวันที่อากาศร้อน จักรพรรดิเว่ยหมิงออกคำสั่งให้คนตามตัวเหอเยี่ยนและออกอุบายให้เขารับประทานก๋วยเตี๋ยว หลังจากนั้นไม่นานเหงื่อของเขาก็ไหลออกมา เขาใช้เสื้อผ้าของตนเองเช็ดเหงื่อ ทันทีที่เขาเช็ดเหงื่อออก ใบหน้าของเขากลับก็ขาวขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้นจักรพรรดิหมิงก็รู้ว่าเขาไม่ได้ทาแป้งไว้บนใบหน้า ต่อมาสำนวน “傅粉何郎” (fù fěn hé láng) มักใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีใบหน้าที่งดงามกระจ่างใส หรือใช้ในการอธิบายวัตถุประสงค์ของชาย และผู้คนมักใช้ในการกล่าวถึงบุรุษที่มีรูปร่างงาม

จากการศึกษา ภาพลักษณ์ของบุรุษจากสำนวนจีนในด้านเพศสรีระข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าสังคมจีนในสมัยโบราณให้ความสำคัญกับบุรุษด้านรูปร่างสรีระร่างกายที่มีความสูง รูปลักษณ์ที่สง่างาม และผู้คนในสังคมจีนมีความเชื่อเกี่ยวกับการไว้หนวดเคราตามหลักคำสอนในลัทธิขงจื้อ แต่ทว่าหากมองในอีกแง่มุม ยังมีสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงบุรุษที่มีรูปร่างไม่แข็งแรง ผอมแห้งและบวมเปือก ซึ่งหากทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจะเห็นได้ว่าเป็นการกล่าวในเชิงตำหนิติเตียนผู้ฟังมากกว่าการกล่าวชื่นชม และภายในสำนวนจีนยังกล่าวถึงความงามของบุรุษอีกด้วย นอกจากนี้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมความงามของสรีระของบุรุษที่จำเป็นต้องรูปร่างงาม หน้าตาหล่อเหลา และมีผิวพรรณเปล่งปลั่งเรียบเนียนดูจืดจาง

1.2 ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสภาพ

จากการศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน พบว่ามีสำนวนจีน จำนวน 34 สำนวนที่สะท้อนให้เห็นมุมมองทางด้านเพศสภาพ โดยภายในสำนวนมักประกอบด้วยคำที่สื่อความหมายถึงบุรุษ มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างคำที่แสดงถึงเพศสภาพของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

浪蝶游蜂	翩翩年少	英勇无畏	噙齿戴发	血性男儿	相貌堂堂	堂堂正正
坐怀不乱	才貌双全	既冠之年	聪明绝顶	气宇轩昂	体格健硕	英姿飒爽
风流倜傥	人中龙凤	风华正茂	神采英拔	彬彬有礼	鹤立鸡群	如意郎君
拼命三郎	顶天立地	天庭饱满	燕颌虎须	醉玉颓山	谦谦君子	温文儒雅
君子好逑	英俊潇洒	男子汉大丈夫	男儿有泪不轻弹	男儿膝下有黄金	男儿两膝有黄金	

ด้วยลักษณะทางกายภาพที่ประกอบไปด้วยความแข็งแรง “ความเป็นชาย” จึงถูกประกอบขึ้นในฐานะตัวแทนผู้นำและผู้ปกครอง ไม่ต่างจากมนุษย์ภายใต้กรอบแนวคิดของสังคมแบบปิตาธิปไตยที่มีอิทธิพลในการเป็นหัวหน้า ซึ่งค่านิยมดังกล่าวมีการสืบทอดกันมาในสังคมจีนจนถึงปัจจุบันที่มีการปิดกั้น และเหยียดหยามบุคคลที่มีบุคลิก “ต้งต้ง” หรือมีพฤติกรรมเหมือนผู้หญิง ดังข่าวหนึ่งในประเทศจีน เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2564 ที่ผ่านมา (BBC NEWS, 2564) เนื่องมาจากโลกโซเชียลจีนถกค่านิยมเรื่องเพศสภาพ หลังจากที่หนุ่มวัย 26 ปี ฆ่าตัวตายเพราะสาเหตุที่ถูกล้อว่า “ต้งต้ง” การเสียชีวิตของหนุ่มคนนี้ได้ถูกนำมาถกเถียงกันในเรื่องของค่านิยมเรื่องเพศในสังคมจีน อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญกลับคิดว่ามันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เนื่องจากรัฐจีนมีท่าทีต่อต้านบุรุษที่มีลักษณะท่าทางอ่อนช้อยเหมือนสตรี จากบทความยังสอดคล้องกับสำนวนที่ว่า “体格健硕” (tǐ gé jiàn shuò) ซึ่งมีความหมายว่า บุรุษที่มีร่างกายแข็งแรง กำยำ สุขภาพดี จากข่าวดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงการไม่เปิดใจยอมรับบุรุษมีพฤติกรรม “ต้งต้ง” ของสังคมจีน นอกจากนี้ยังมีสำนวนที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสภาพ อาทิ “男儿有泪不轻弹” (nán'ér yǒu lèi bù qīng dàn) ที่สื่อความหมายว่าแม้บุรุษจะอ่อนแอหรือมีน้ำตา แต่ก็ทำได้เพียงเก็บมันไว้ไม่แสดงออกมาให้ผู้ใดเห็น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าบุรุษต้องเข้มแข็ง ไม่แสดงความรู้สึกอ่อนแอให้ผู้ใดเห็น จากสำนวนนี้สอดคล้องกับสำนวน “血性男儿” (xiě xìng nán'ér) ที่อธิบายถึงการเป็นคนที่มีเข้มแข็ง มีความตรงไปตรงมา กล้าหาญและกระตือรือร้น และสำนวน “男儿两膝有黄金” (nán'ér liǎng xī yǒu huáng jīn) หรือ “男儿膝下有黄金” (nán'ér xī xià yǒu huáng jīn) ที่หมายถึง บุรุษไม่ควรคุกเข่าให้ใครง่าย ๆ โดยพฤติกรรมเหล่านี้เป็นบรรทัดฐานที่สังคมจีนมองว่าบุรุษจะต้องเข้มแข็ง ไม่อ่อนหวานหรือต้งต้งเหมือนกับสตรี และเนื่องด้วยในประเทศจีนมีระบบชายเป็นใหญ่ หรือปิตาธิปไตย ทำให้บุรุษจำเป็นต้องเป็นผู้ไม่ยอมใครง่าย ๆ เด็กบุรุษจีนจึงถูกสอนให้ต้องเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง และมีความกล้า ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ แทนบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว มีศักดิ์ศรีและไม่ควรตกเป็นทาสของใคร ซึ่งยังมีสำนวน “英勇无畏” (yīng yǒng wú wèi) หมายถึง บุรุษควรเข้มแข็ง กล้าหาญดั่งนักรบ ไม่เกรงกลัวสิ่งใด และสำนวน “堂堂正正” (táng táng zhèng zhèng) สื่อถึงความแข็งแรงมีบุคลิกที่สง่าผ่าเผยรวมถึงหน้าตาที่น่าเกรงขาม

กล่าวได้ว่าสำนวนที่สื่อถึงภาพลักษณ์ทางด้านเพศสภาพของบุรุษจะเน้นภาพลักษณ์ของบุรุษที่จะสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของภาพลักษณ์ที่แข็งแรงของบุรุษภายในสังคมได้ว่า การเป็นบุรุษต้องเข้มแข็ง รักศักดิ์ศรีของตนเอง ไม่สามารถแสดงความอ่อนแอของตนเองออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้อย่างง่ายดาย ด้วยเหตุนี้ความเชื่อเหล่านี้จึงถูกปลูกฝังให้อยู่ในสังคมจีนจนถึงปัจจุบัน

1.3 ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศวิถี

การศึกษาสำนวนจีนของบุรุษด้านเพศวิถี มีสำนวนที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 สำนวน

ตารางที่ 3 ตัวอย่างคำที่แสดงถึงเพศวิถีของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

断袖之癖	分桃之爱	龙阳之好	潘郎车满

ซึ่งสำนวนข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ความเชื่อและเรื่องราวของคนในสังคมจีนสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ แต่เนื่องมาจากอคติทางวัฒนธรรมทางเพศ เรื่องราวเหล่านี้จึงถูกปกปิดและมองข้ามมาเป็นเวลายาวนาน (ปราณี วงเทศ, 2559) หากย้อนกลับไปในอดีตสามารถพบเอกสารหรือบันทึกที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวความรักร่วมเพศที่ปรากฏให้เห็นอยู่ภายใต้สังคมอดีต ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน ทั้งเพศเดียวกันหรือเพศตรงกันข้ามมีการค้นพบบันทึกที่เกี่ยวกับจักรพรรดิฮั่นฮายตี้เป็นบันทึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศในประวัติศาสตร์จีนได้รับการขนานนามอย่างเป็นทางการว่า “จักรพรรดิไอ” โดยหนึ่งในเรื่องราวความรักของท่านได้ถูกบันทึกและเป็นที่ยอมรับกันอยู่

แพร่หลายในสังคม โดยเรื่องราวเกิดขึ้นในสมัยปลายราชวงศ์ฮั่น ในยุคจักรพรรดิฮั่นฮายตี้ (汉哀帝) มีตำนานเล่าขานต่อกันมาว่าจักรพรรดิท่านได้มีความสัมพันธ์กับขันทีหนุ่มที่มีนามว่า “ต่งเสียน (董贤)” สืบเนื่องมาจากการที่ท่านมีความโปรดปรานถึงขั้นแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักพระราชวัง ไม่ว่าจะท่านจักรพรรดิจะเสด็จประพาสไปยังที่ใด ข้างกายของท่านก็จะมีต่งเสียนอยู่เสมอ อยู่มาวันหนึ่งทั้งสองใช้เวลาช่วงกลางวันพักผ่อน โดยที่ต่งเสียนนั้นได้นอนหลับทับอยู่บนแขนเสื้อของจักรพรรดิฮั่นฮายตี้ ด้วยความเสนหาของท่านที่ไม่อยากให้คนรักตื่นจึงยอมตัดแขนเสื้อของตนเองเพื่อให้คนรักของตนได้หลับอย่างเต็มที่ต่อมากลายเป็นที่มาของสำนวน “断袖之癖” (duànxiù zhī pǐ) โดยมีความหมายว่าพิศวาสจนตัดแขนเสื้อ ใช้เพื่อสื่อความหมายระหว่างชายรักชาย

นอกจากนี้สำนวนนี้ยังถูกหยิบยกมาใช้ในสังคมอยู่บ่อยครั้งเพื่อเปรียบเปรยชายที่นิยมในเพศเดียวกันและยังมีสำนวนอีกหนึ่งสำนวนที่เกี่ยวข้องกับรักร่วมเพศ เป็นเรื่องราวระหว่างขุนนางที่มีนามว่า “เว่ยหลิงกง” กับชายหนุ่มที่มีรูปร่างนามว่า “หมี่จื่อเสียน” ก่อนที่จะเป็นที่มาของสำนวนลูกพีชกินเหลื่อ อยู่มาวันหนึ่งแม่ของจื่อเสียนเกิดมีอาการป่วยด้วยความร้อนใจของเขาจึงนำธำมรงค์ของเว่ยหลิงกงออกไปใช้โดยไม่ได้ขออนุญาตก่อน ความเป็นจริงแล้วในทางกฎหมายจื่อเสียนต้องโทษถึงขั้นตัดขา เนื่องจากนำธำมรงค์ไปใช้โดยพลการ แต่เมื่อเว่ยกงทราบเรื่องนี้ นอกจากจะไม่สั่งลงโทษแล้วยังออกปากชมหมี่จื่อเสียนถึงความกตัญญูที่มีต่อมารดา ในเวลาต่อมาทั้งสองไปเที่ยวชมสวนผลไม้ด้วยกันและหมี่จื่อเสียนได้เอื้อมมือไปเก็บลูกพีชที่มีรสชาติหวานหอม จึงได้มอบส่วนที่เหลือให้เว่ยกง เขาจึงกล่าวกับจื่อเสียนว่า “เจ้าช่างดีกับข้าเสียนจริงเห็นว่าคุณท้อมีรสชาติดีก็ไม่ต้องเก็บไว้กินแต่เพียงผู้เดียว” เว่ยกงปฏิบัติต่อจื่อเสียนอย่างไม่มีความจริงเกียดเหยียดหยาม เพราะเขามองว่าส่วนที่เหลือของลูกพีชก็เปรียบเสมือนกับความรักที่หมี่จื่อเสียนมอบให้ เรื่องราวนี้จึงเป็นที่มาของสำนวน “分桃之爱” (fēn táo zhī ài) หรือลูกพีชที่เหลือ (Quan, 2018) และยังมีอีกสำนวนคือ “龙阳之好” (lóng yáng zhī hǎo) ซึ่งใช้ในการสื่อความหมายถึงรักร่วมเพศระหว่างบุรุษด้วยกันเอง ซึ่งมีเรื่องราวมาจากความสัมพันธ์ระหว่างจักรพรรดิเว่ยและหนุ่มรูปร่างที่มีนามว่า “หลง หยางจวิน” จุดเริ่มต้นจากเรื่องราวนี้เกิดขึ้นในวันที่พวกเขาทั้งสองออกไปตกปลาด้วยกัน แต่ทว่าพวกเขากลับจับปลาได้เพียงปลาตัวเล็ก แต่เมื่อจักรพรรดิเว่ยจับได้ปลาตัวใหญ่ ในทันทีทันใดน้ำตาของหลงหยางก็เอ่อล้นออกมาจากดวงตา เมื่อจักรพรรดิเว่ยเห็นดังนั้นจึงถามด้วยความห่วงใย หลงหยางจึงตอบด้วยความน้อยใจว่า “ข้ารู้สึกว่าการล่าก็เป็นแค่เพียงปลาตัวเล็ก ๆ เช่นนี้ ในวันหน้าที่ท่านเจอปลาตัวที่ใหญ่กว่า ปลาตัวเล็ก ๆ อย่างข้าก็อาจจะถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง แต่ตอนนี้ข้าเป็นเพียงคนโชครึคนหนึ่งที่ท่านโปรดปราน เพราะบนโลกใบนี้ท่านยังพบเจอผู้คนอีกมากมายที่มีรูปลักษณะงดงามกว่าข้า ในไม่ช้าข้าก็อาจจะถูกทอดทิ้งเหมือนเช่นปลาตัวเล็กเหล่านั้น” เพื่อแสดงถึงความรักที่มีต่อหลง หยางจวิน จักรพรรดิเว่ยจึงออกคำสั่งห้ามมิให้ประชาชนพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องนี้ หากฝ่าฝืนคำสั่งจะถูกประหารอย่างไร้ความปรานี เพื่อแสดงความรักที่มีต่อหลง หยางจวิน (Lishi xia shuo lishi, 2017) ซึ่งในปัจจุบันสำนวนเหล่านี้มักจะถูกหยิบยกมาใช้ในการกล่าวถึงบุคคลรักร่วมเพศ

จึงสรุปได้ว่าภาพลักษณ์ของบุรุษในด้านเพศวิถีสามารถถ่ายทอดออกมาโดยผ่านเรื่องราวความรักระหว่างจักรพรรดิและชายหนุ่มรูปร่างงาม ซึ่งมีความลึกซึ้งที่แตกต่างกันออกไป ดังเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นระหว่างจักรพรรดิฮั่นฮายตี้กับต่งเสียน เป็นตำนานกล่าวถึงความรักระหว่างชาย-ชาย โดยจะถูกหยิบยกมาบรรยายถึงความรักของเพศชาย-ชายอยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งยังปรากฏอย่างแพร่หลายในรูปแบบนวนิยาย และละครซีรีส์จีนที่น่าเสนอมุมมองความรักนี้ออกมาในรูปแบบของมิตรภาพระหว่างลูกผู้ชาย อาทิ เรื่องนักรบพเนจรสุดขอบฟ้า (山河令) และเรื่องปรมาจารย์ลัทธิมาร (陈情令) ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยในซีรีส์ผู้กำกับยังสอดแทรกเนื้อหาที่สะท้อนสำนวน “断袖之癖” (duàn xiù zhī pǐ) หรือที่รู้จักกันในความหมายว่า พิศวาสจนต้องตัดแขนเสื้อ จากพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการแสดงถึง

ความคลุมเคลือระหว่างตัวละคร ถึงแม้ว่าในปัจจุบันเรื่องราวความรักของเพศเดียวกันยังถูกกีดกันและไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมจีน แต่ทว่าสำนวนจีนที่สื่อถึงเพศวิถีเหล่านี้ยังคงถูกหยิบยกในการกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้ง

2. ภาพลักษณ์ทางสังคมของบุรุษในสำนวนจีน

ภาพลักษณ์ด้านสถานภาพและบทบาทของบุรุษจากสำนวนจีนจำนวน 42 สำนวนที่สามารถสะท้อนให้เห็นแนวคิดของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษ โดยแบ่งเป็น สถานภาพทางสังคมของบุรุษและภาพลักษณ์บทบาทการเป็นบุรุษ ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี

2.1. สถานภาพทางสังคมของบุรุษ

สำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพทางสังคมของบุรุษมีจำนวน 8 สำนวน และสำนวนส่วนใหญ่กล่าวถึงประเด็นการเปรียบเทียบระหว่างบุรุษและสตรี ปรากฏให้เห็นถึงการเปรียบเทียบกันระหว่างสองเพศ

ตารางที่ 4 ตัวอย่างคำที่แสดงถึงสถานภาพทางสังคมของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

男女有别	男耕女织	男尊女卑	重男轻女	男女平等	男女别途	男女平权
男室女家						

ในสังคมจีนส่วนใหญ่แล้วจะมีกรอบแนวคิดด้านเพศที่ค่อนข้างชัดเจน โดยจะให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่า และมักจะละเลยสตรีดังเช่นสำนวน “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) มีความหมายตรงตัวว่าเป็นการให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรี ซึ่งแนวคิดนี้ถูกปลูกฝังและอยู่ควบคู่กับสังคมประเทศจีนมาอย่างยาวนาน โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันภายในสังคม ทั้งความคิดความเชื่อนี้เริ่มตั้งแต่เรื่องการให้กำเนิดบุตรตามคำทำนายของจีนโบราณ หากเป็นลูกชายถือว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่กลับกันการเป็นลูกสาวนั้นไม่ได้ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ความเชื่อเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนเนื่องจากในอดีตประเทศจีนมีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก ดังนั้นการถือกำเนิดลูกชายสามารถช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัวได้ เนื่องจากลูกชายมีความแข็งแกร่งทางด้านร่างกายมากกว่าสตรี จึงสามารถทำงานเกษตรได้ดีกว่า สิ่งนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนในสังคมศักดินาได้เป็นอย่างดี ความเชื่อนี้ยังส่งผลในการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่ มักจะเชิดชูลูกชายตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งในประวัติศาสตร์ก็มีการบันทึกเกี่ยวกับแนวคิดนี้ไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์โจวและยังสืบทอดต่อกันหลายรุ่นและแนวคิดนี้ยังปรากฏอยู่ในหนังสือ 《汉书·杜邺传》 หนังสือได้กล่าวไว้ว่า “แม้ว่าบุรุษจะต่ำตม แต่ก็เป็นหยางของครอบครัว แม้ว่าสตรีจะมีเกียรติ แต่ก็ยังเป็นหยินของประเทศ”

ทั้งนี้สำนวนที่ว่า “男女别涂” (nán nǚ bié tú) หมายถึง บุรุษและสตรีแตกต่างกัน ควรมีเส้นทางในการดำรงชีวิตต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการประกอบอาชีพ หน้าที่ เพราะในสมัยก่อนมีความเชื่อว่าควรยึดมั่นถือมั่นในสังคมศักดินาอย่างเคร่งครัด ในขณะที่บุรุษทำหน้าที่เป็นเสาหลักของครอบครัวโดยการออกไปทำงานนอกบ้านเป็นหลัก ในทางกลับกันสตรีมักจะทำงานอยู่ในบ้านมากกว่าอยู่ข้างนอก ซึ่งในปัจจุบันผู้คนในสังคมตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันของทั้งสองเพศที่เกิดขึ้นในสังคมและในปี ค.ศ. 1954 ได้มีการบัญญัติสำนวน “男女平等” (nán nǚ píng děng) ที่มีความหมายว่า บุรุษและสตรีมีบทบาทและสิทธิเท่าเทียมกันรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคมและครอบครัว ทุกคนในสังคมมีภาระหน้าที่ มีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน สิ่งที่สำคัญคือการดูแลเลี้ยงดูบุตรไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็จะได้รับการเลี้ยงดูที่เท่าเทียมกัน ทั้งในด้านการศึกษา การทำงาน และการรับมรดก ซึ่งแนวคิดนี้ช่วยส่งเสริมคนในสังคมปฏิบัติต่อทั้งสองเพศอย่างเท่าเทียมกัน ละทิ้งแนวคิดเชิงลบที่มีต่อบุตรสาว และช่วยปลูกฝังให้เคารพความแตกต่างทางเพศ ยังช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้สตรีได้มีความกล้าและความมั่นใจในการใช้ชีวิตด้วยตนเอง มีความภูมิใจในเพศของตนเอง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดดังกล่าวก็ยังมีอุปสรรค เนื่องจากแนวคิดการให้ความสำคัญกับบุรุษ ดังสำนวน “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) ที่ถูกสืบทอดกันมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ ซึ่งในระยะเริ่มต้นสภาพของทั้งบุรุษและสตรีก็มีความแตกต่างหลงเหลือให้เห็น อีกทั้งชนบทรวมนิยมและแนวคิดในอดีตยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอีกทั้งในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ในระหว่างการฟื้นฟูบ้านเมืองประเทศจีนยังเจอกับปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรภายในประเทศอย่างรวดเร็วด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้ออก “นโยบายลูกโตน” ที่ส่งผลต่อแนวคิดของคนในประเทศที่มีต่อการมีบุตร เนื่องจากค่านิยมนี้ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในสังคม ส่งผลให้คนในสังคมกลับมาให้ความสำคัญกับบุรุษอีกครั้ง ด้วยเหตุผลเรื่องการสืบสกุล และยังมีปัญหาการทำแท้งเข้ามาเกี่ยวข้องเมื่อทราบว่าเป็นเพศหญิง ส่งผลให้คนในสังคมมีมุมมองต่อทั้งบุรุษและสตรีไม่เท่าเทียมกัน (Supapon, 2553) ถึงแม้ว่าในปัจจุบันคนในสังคมมีการปรับเปลี่ยนมุมมองต่อทั้งสองเพศ แต่ภายในสังคมก็ยังมีแนวคิดดังกล่าวหลงเหลืออยู่

สามารถสรุปได้ว่าสำนวนจีนที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพของบุรุษในสังคม มักมีแนวคิดของการให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรี ดังสำนวน “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) ซึ่งเป็นสำนวนที่ถูกใช้มาอย่างแพร่หลายเป็นเวลายาวนาน ซึ่งให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษทั้งในเรื่องการให้กำเนิดบุตร การทำงาน เนื่องจากผู้คนมีค่านิยมและความเชื่อในการมีลูกชายมากกว่าลูกสาว อีกทั้งยังปฏิบัติต่อทั้งบุรุษและสตรีที่ไม่เท่าเทียมกันในอดีตส่งผลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม จนกลายมาเป็นสำนวน “男女平等” (nán nǚ píng děng) เป็นสัญลักษณ์ของการปฏิบัติต่อคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน แต่ด้วยปัจจัยและเหตุผลทางของสังคมส่งผลให้แนวคิดในการยกย่องบุรุษจึงมีสิทธิมากกว่าสตรี ยังคงถูกปลูกฝังและสืบทอดต่อกันมาจนถึงในปัจจุบัน

2.2. ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ

จากการศึกษาสำนวนจีนในด้านบทบาทของบุรุษในด้านการเป็นสุภาพบุรุษซึ่งมีจำนวน 8 สำนวนที่สื่อถึงบทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ

ตารางที่ 5 สำนวนที่แสดงถึงบทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ ที่ปรากฏในสำนวนจีน

男大当婚	男大须婚	佳人才子	淑人君子	大雅君子	君子不器	佳人才子
男大当娶	先小人，后君子		好男不跟女斗			

ส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยคำว่า “君子” “男” “才子” ถ้าหากว่ามีคำนี้ประกอบอยู่ในสำนวนสามารถคาดเดาได้ว่ามีความหมายสื่อถึงสุภาพบุรุษหรือแสดงบริบทของการเป็นสุภาพบุรุษอยู่เสมอ ซึ่งตรงกับสำนวนที่ว่า “君子不器” (jūn zǐ bù qì) การที่จะเป็นสุภาพบุรุษ คือ การได้เรียนรู้ สุภาพบุรุษ ซึ่งต้องเป็นบุคคลในอุดมคติตามแนวคิดของขงจื้อ และถูกเปรียบให้เป็นบุคคลที่สามารถจัดการกับงานต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี อยู่ภายใต้คำสั่งของผู้ปกครอง ดังนั้นขงจื้อกล่าวว่า สุภาพบุรุษจะต้องขยันหมั่นเพียรและมีความรอบรู้ในรอบด้าน ไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงแต่ด้านใดด้านหนึ่ง ถึงจะสามารถตัดสินใจสถานการณ์ในเวลาคับขันได้ หรือควบคุมสถานการณ์ทั้งหมดและกล่าวได้ว่าการมีคุณสมบัติที่ครบถ้วนดังกล่าว ถึงจะเรียกได้ว่าเป็นสุภาพบุรุษในแบบของประเทศจีนตามสำนวนนี้ อีกทั้งยังเห็นถึงการเป็นสุภาพบุรุษจากสำนวน “好男不跟女斗” (hǎo nán bù gēn nǚ dòu) หมายถึง บุรุษที่ดีไม่ควรจะทะเลาะกับสตรี สื่อถึงการเป็นบุรุษที่ดีควรที่จะมีความอดทน ไม่ควรทะเลาะกับสตรี รวมไปถึงการแสดงถึงช่วงอายุที่เหมาะสมแก่การครองเรือน หรือการแต่งงาน

กล่าวได้ว่าภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสุภาพบุรุษที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน แสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษ เป็นแนวคิดมากจากคำสอนของขงจื้อ ที่ว่าบุรุษที่ดีต้องจัดการงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีความรอบรู้ในหลากหลายด้าน ตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด ทั้งยังต้องเป็นบุรุษที่มีความจริงจัง ไม่เสแสร้งต่อผู้อื่น ดังสำนวนไทยที่ว่า หน้าไหว้หลังหลอก และบุรุษที่ดีต้องให้เกียรติสุภาพสตรี มีความอดทนสูงและไม่ทะเลาะกับสตรี

2.3. ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี

ในด้านของภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี พบสำนวนจำนวน 13 สำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมจีนที่มีผลต่อบทบาทการเป็นสามีของเพศชาย มักจะพบคำเหล่านี้ที่ประกอบอยู่ภายในสำนวนที่สื่อถึงบทบาทการเป็นสามี

ตารางที่ 6 สำนวนที่แสดงถึงบทบาทการเป็นสามีที่ปรากฏในสำนวนจีน

郎才女姿	夫倡妇随	夫唱妇随	檀郎谢女	未嫁从父	夫死从子	出嫁从夫
比翼双飞	夫贵妻荣	女貌郎才	男才女貌	龙眉凤目	男唱女随	

บทบาททางสังคมของบุรุษจีนจะมีความสัมพันธ์กับการทำกิจกรรมสังคมภายนอก จะต้องขยันทำงานแบกรับภาระทุกอย่าง ต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา ภรรยาและลูก ต้องมีคนนับหน้าถือตา เป็นที่น่ายกย่อง เพราะสังคมมักจะคาดหวังต่อการดำรงสถานะทางสังคมของบุรุษ มีสำนวนที่สื่อถึงว่าสตรีอยู่ภายใต้บุรุษ ต้องรับฟังและปฏิบัติตามบุรุษ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของสุดยอดสตรีจีน ก็คือ “未嫁从父” (wèi jià cóng fù) สตรีสาวที่ยังไม่ออกเรือนต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดา “出嫁从夫” (chū jià cóng fū) แต่งงานแล้วต้องเชื่อฟังสามี “夫死从子” (fū sǐ zòng zǐ) หากสามีเสียชีวิตต้องเชื่อฟังบุตรชาย และ “夫唱妇随” (fū chàng fù suí) มีความหมายของสำนวนนี้หมายถึงสังคมศักดินา หากแต่งงานกันแล้ว ผู้เป็นภรรยาจะต้องเชื่อฟังผู้เป็นสามี ถึงจะสามารถอยู่ร่วมกันได้ดีจากสำนวนที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของคำสอนจากขงจื้อ ที่ถูกยึดนำมาปฏิบัติให้เป็นค่านิยมพื้นฐานในสังคมจีน หรือเป็นคำสอนที่เรียกว่า “三从四德” (sān cóng sì dé) หรือเรียกว่าหลักสี่คุณธรรม สามคัล้อยตาม ซึ่งกำหนดให้สตรีต้องเชื่อฟัง และดูแลปฏิบัติบุรุษเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีสำนวนที่สื่อความหมายเกี่ยวกับภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี ซึ่งก็คือ “比翼双飞” (bǐ yì shuāng fēi) เป็นการอุปมาเรื่องความรักของสามี-ภรรยา ว่าเป็นความรักที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ หรือเป็นความรักใคร่ระหว่างบุรุษและสตรี การก้าวหน้าในอาชีพการงานตลอดจนกลายเป็นคู่ครองกันต่อมาเป็นสำนวน “女貌郎才” (nǚ mào láng cái) สำนวนนี้เป็นสำนวนที่พูดถึงทั้งบุรุษและสตรี มักใช้กล่าวถึงคู่รักที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นสามีภรรยา กัน เมื่อแต่งงานกันก็จะได้ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะว่ามีบุรุษบางคนมักจะสนใจรูปร่างหน้าตาของสตรีเป็นส่วนใหญ่ บางคนอาจจะสนใจชีวิตความเป็นอยู่ การแต่งตัว อาหารการกิน ก็คือการมองเพียงแค่อูปร่างภายนอก ส่วนอีกหนึ่งสำนวนที่มีความน่าสนใจมาก ๆ เนื่องจากอย่างที่รู้กันดีว่าในสังคมจีนบุรุษไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทของสามี ลูก หรือในฐานะพ่อ ก็ล้วนได้รับการยกย่องมากกว่าสตรี แต่สำนวนนี้กลับแสดงออกต่างออกไป ซึ่งก็คือสำนวน “夫贵妻荣” (fū guì qī róng) เป็นสำนวนที่มีความหมายว่าสามีได้รับเกียรติและได้รับการยกย่อง ภรรยาก็ได้รับเช่นเดียวกันกับสามี และสำนวนที่ยกมาเป็นสำนวนสุดท้ายในหัวข้อคือสำนวน “夫唱妇随” (fū chàng fù suí) เดิมทีมีความหมายถึงภรรยาที่เชื่อฟังสามีของตนเองเป็นอย่างดี มักถูกนำไปเพื่ออธิบายคู่รักที่อยู่ด้วยกันได้อย่างกลมเกลียว

จากการศึกษาข้างต้น เห็นได้ว่าภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามีที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน แสดงให้เห็นถึงบทบาททางสังคมของบุรุษจีนในการทำกิจกรรมกับสังคมภายนอก ต้องมีคนนับหน้าถือตา เป็นผู้นำของครอบครัว

คอยเลี้ยงดูบิดา มารดา ภรรยาและบุตรของตน เพราะคนในสังคมจีนมีความคิดเกี่ยวกับบุรุษว่าจะต้องเป็นเสาหลักของครอบครัว คาดหวังต่อสถานะทางสังคมของบุรุษ อีกทั้งยังกล่าวถึงความสัมพันธ์และการให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างสามีภรรยา ทั้งยังแฝงไปด้วยแนวคิดการเป็นภรรยาที่ดีว่าจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของสามี ดังนั้นสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นค่านิยมของคนในสังคมที่เชื่อกันว่า ถ้าหากคนในครอบครัวปฏิบัติตามคำสอนดังกล่าวนี้จะช่วยทำให้คนในครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติ ความคิด ค่านิยม ความเชื่อของคนในสังคมผ่านสำนวน โดยแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์ของบุรุษทางด้านเพศสรีระ ชาวจีนมีความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อภาพลักษณ์ทางด้านเพศสรีระที่เกี่ยวข้องกับการไถ่หนวดเครา ทรงผม เนื่องจากอิทธิพลที่มาจากหลักคำสอนของขงจื้อเรื่องที่ได้กล่าวไว้ว่า ร่างกายของคนเรา ล้วนเป็นสิ่งที่พ่อแม่ของเราเป็นผู้ให้ ดังเช่น การตัดผมหรือการโกนหนวดหรือเครา การกระทำเช่นนี้กล่าวกันว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นการไม่ให้เกียรติต่อบุพการีผู้ให้กำเนิด แนวคิดนี้ยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา (2562) ที่ได้กล่าวว่า คนจีนในสมัยโบราณได้ให้ความสำคัญกับการไถ่หนวดเคราของบุรุษ ถ้าหากมีเคราที่ยาว ดำ และตรงจะถือเป็นเครื่องแสดงความงามของบุรุษด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้บุรุษในสังคมจีน มีค่านิยมในเรื่องการไถ่หนวดและเครา มีบุคลิกที่สูงโปร่ง มีร่างกายแข็งแรงกำยำ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและน่าเกรงขาม แต่ทว่าหากมองในอีกแง่มุม ยังมีสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงบุรุษที่มีรูปร่างอ่อนแอ ไม่แข็งแรง ผอมแห้งและปวกเปียก ซึ่งหากทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจะเห็นได้ว่าเป็นการกล่าวในเชิงตำหนิติเตียนผู้ฟังมากกว่าการกล่าวชื่นชม แต่อย่างไรก็ตามยังมีสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ในด้านความงามของบุรุษ โดยจะกล่าวถึงบุรุษที่มีบุคลิกหล่อเหลา ผิวพรรณเรียบเนียน บริสุทธ์ดั่งหยก ซึ่งสอดคล้องกับ Liu Siyuan (2015) ที่กล่าวว่า ในประวัติศาสตร์จีนนั้นมีหนุ่มงามจำนวนมาก ทำให้ในขณะนั้นมีการใช้คำที่บรรยายความงามของบุรุษ เช่น เว่ยเจี๋ยที่งามดั่งหยกบนมงกุฎ “美如冠玉” 的卫玠 หรือ จีคังที่รูปร่างสง่า “风姿特秀” 的嵇康 เป็นต้น ซึ่งสุนทรีย์ด้านความงามที่ปรากฏอยู่ในสำนวนนั้นสามารถพบได้จากวรรณกรรมจีนจำนวนมากในการใช้บรรยายตัวละคร

ด้านภาพลักษณ์ด้านเพศสภาพของบุรุษ จากมุมมองของชาวจีน บุรุษจะต้องแข็งแกร่ง น่าเกรงขาม มีความเข้มแข็ง และไม่อ่อนแอหรือดั่งตั้ง แนวคิดนี้ยังถูกสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันสอดคล้องกับข่าวเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2564 ที่รัฐบาจิ้นมีการออกนโยบายโดยสื่อโทรทัศน์ของจีนได้ประกาศว่า ผู้ผลิตรายการ-สถานีโทรทัศน์ต้องยุติการนำเสนอภาพบุรุษที่มีภาพลักษณ์ดูดั่งตั้งไม่เป็นชาย มีความเจ้าสำอางหรือมีรูปร่างหน้าตาสวยงามราวกับสตรี นักวิเคราะห์ที่ได้ให้ความเห็นว่า นโยบายดังกล่าวสามารถสะท้อนได้ถึงความกังวลของเจ้าหน้าที่และผู้วางกรอบนโยบายของจีน ที่เกรงว่าบุคคลที่มีชื่อเสียงในปัจจุบันจะได้รับอิทธิพลด้านแฟชั่นจากวัฒนธรรม K-Pop อาจส่งผลต่อคนรุ่นใหม่ละทิ้งค่านิยมความเป็นลูกบุรุษ (BBC NEWS, 2564) เนื่องด้วยบรรทัดฐานทางสังคมจีนมักบีบบังคับให้บุรุษเป็นใหญ่ จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำและอยู่เหนือสตรีเสมอ ในยามที่มีเหตุจำเป็นให้ต้องตัดสินใจสิ่งใด จะต้องสามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ แทนบุคคลในครอบครัวได้อย่างเด็ดขาดและยังมีแนวคิดที่แสดงถึงค่านิยมเกี่ยวกับทางด้านจิตใจที่ว่า ถึงแม้บุรุษจะอยู่ในสภาวะที่อ่อนแอ ก็ไม่สามารถแสดงความอ่อนแอของตนเองออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้

ส่วนภาพลักษณ์ด้านเพศวิถีของบุรุษ ถึงแม้ว่าสังคมจีนในยุคปัจจุบันยังมีทัศนคติในแง่ลบต่อความหลากหลายทางเพศ แต่ทว่าภายในสำนวนจีนยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางเพศของคนในยุคสมัยโบราณได้ เช่น เรื่องราวความรักระหว่างจักรพรรดิและหนุ่มรูปงามที่เป็นต้นกำเนิดของสำนวนที่ใช้สื่อถึงการรักร่วมเพศ ดังนั้นเรื่องราวข้างต้นจึงมีที่มาที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ต่อเพศเดียวกัน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของคนในสังคม

โบราณคดีที่มีต่อการแสดงถึงรักร่วมเพศ ทั้งนี้สามารถเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีสำนวนที่ถูกหยิบยกมาเพื่อใช้เปรียบเทียบถึงบุรุษที่มีรสนิยมในเพศเดียวกันอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งปรากฏอยู่ในสื่อภาพยนตร์ ละครต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้ง แต่อยู่ในลักษณะของฉากที่สื่อถึงสำนวนดังกล่าว เช่น นักรบพเนจรสุดขอบฟ้า (山河令) พรมาจารย์ลัทธิมาร (陈情令) เฮอร์อีน (上瘾) เป็นต้น ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมาก สอดคล้องกับผู้จัดการออนไลน์ (2563) ที่ว่าในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา สื่อซีรีส์วายได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะซีรีส์วายไทย เพราะมีเนื้อหาถูกกักรสนิยมของผู้ชมยุคใหม่

ภาพลักษณ์ด้านเปรียบเทียบสถานภาพและบทบาทของบุรุษ สำนวนส่วนใหญ่จะใช้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างบุรุษและสตรีเพื่อให้เห็นสถานภาพอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของผู้คนในสังคมจีนที่มีการตีกรอบความคิดทางด้านเพศที่ค่อนข้างเด่นชัด และสะท้อนให้เห็นการให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรีเช่นเดียวกันกับภาพลักษณ์ด้านอื่น ๆ ที่ได้ยกไปข้างต้น ในสังคมจีนมีค่านิยมและความเชื่อว่าการให้กำเนิดลูกชายย่อมดีกว่า ทั้งสามารถแบ่งเบาภาระครอบครัวได้ มีคนนับหน้าถือตา ได้ทำงานในยศตำแหน่งที่สูง ซึ่งต่างกับสตรีถึงแม้จะมีเกียรติ แต่ก็ยังเป็นรองบุรุษ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในด้านสิทธิและสถานภาพของชาย-สตรีที่เกิดขึ้นในสังคมจีน อย่างไรก็ตามภาพลักษณ์ด้านบทบาทหน้าที่ของบุรุษยังถูกแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี ซึ่งภายในสำนวนจีนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองความคิดของสังคมจีน การเป็นสามีที่ดีจะต้องขยันหมั่นเพียร เป็นเสาหลักของครอบครัวเป็นผู้รับผิดชอบภาระหน้าที่ เช่น เลี้ยงดูบิดา มารดา ภรรยาและบุตรของตนเอง เพราะสังคมมักคาดหวังการดำรงสถานะของบุรุษ สอดคล้องกับกัลยาณี กฤตโตปการกิต (2563) ที่กล่าวไว้ว่า “ในสังคมศักดินาสตรีและบุรุษมีจริยธรรมจรรยาบรรณที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกัน บุรุษมีหน้าที่หลักในการเป็นผู้นำครอบครัว สตรีมีหน้าที่ดูแลสามีและบุตร การแบ่งหน้าที่ซึ่งกันและกันของสตรีชายในสังคมสมัยก่อนเป็นการสะท้อนถึงความคาดหวังของสังคมต่อสตรีและชายตาม กรอบหน้าที่ในสังคม เพื่อจัดระเบียบการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข” นอกจากนี้ยังพบว่าสำนวนจีนจำนวนมากยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการดำรงชีวิตคู่ในฐานะสามีที่ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน แต่แฝงไปด้วยแนวคิดของการที่ภรรยาต้องยกย่องสามีเช่นเดียวกันและการเป็นสุภาพบุรุษ ตามกรอบแนวคิดของขงจื้อที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเก่งกาจจนถูกยกย่องให้เป็นบุคคลที่ไม่ธรรมดา มีความขยันหมั่นเพียร มีความรอบรู้ในทุกด้าน มีวุฒิภาวะสามารถตัดสินใจในยามคับขันได้ มีความอดทน ไม่ทะเลาะกับสตรี และการเป็นสุภาพบุรุษ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นทั้ง เด็ก สตรี คนชรา ซึ่งจากพฤติกรรมดังกล่าวตรงกันกับแนวคิดในการเป็นสุภาพบุรุษของคนในยุคปัจจุบันได้อย่างดี เพราะเป็นสิ่งที่บุรุษพึงจะปฏิบัติสิ่งเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูลยังมีสำนวนจีนในบางสำนวนข้อมูลยังมีข้อจำกัด ไม่หลากหลาย เห็นควรศึกษาสำนวนจีนที่มีความหมายสื่อถึงบุรุษภายใต้กรอบแนวคิดด้านเพศในมุมมองอื่น ๆ เพื่อเห็นทัศนคติมุมมองใหม่ และสามารถสะท้อนความเหมือนและความแตกต่างของภาพลักษณ์หรือการเปลี่ยนแปลงในอดีตจนถึงปัจจุบันได้อย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กรอุณพร เชษฐพยัคฆ์. (2564, 9 กันยายน). *ห้ามออกสาว ห้ามรายการออกดิฉัน ห้ามอวยความรวยดารา เมื่อจีนจัดระเบียบวงการบันเทิงและแฟนด้อม*. สืบค้นจาก <https://thematter.co/quick-bite/china-new-rules-for-entertainment-industry/154587>
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย. *วารสารประชากรและสังคม*, 15(1): 43-66.
- กัลยาณี กฤตโตปการกิต. (2563). สำนวนจีน: ภาพสะท้อนโลกทัศน์ของชาวจีนต่อสตรีจีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 13(1), 296-299.

- จรงค์วิเชียร ทะพิงค์แก. (2556). *การปรับตัวและการต่อรองตามเพศสภาพในบทบาทของความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลิดาภรณ์ สงฆ์พันธ์. (2551). *ประวัติศาสตร์ของเพศวิถี: ประวัติศาสตร์เรื่องเพศ/เรื่องเพศในประวัติศาสตร์ไทย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม (วปส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณรงค์กรรณ รอดทรัพย์. (2555). ปีตาธิปไตย: ภาพสะท้อนแห่งความไม่เสมอภาคระหว่างชายสตรีในสังคมเอเชีย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 4(2), 37-38
- ธัญญารัตน์ มะลาศร. (2562). เปรียบเทียบทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความรักและการแต่งงานในสำนวนสุภาษิตไทย-จีน. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(2), 136-140.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2559). *เพศและวัฒนธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นานาแฮก.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2563, 11 ตุลาคม). "ซีรีส์วาย" ไทยจีนเวอร์ มัดใจสาวเอเชีย เทียบชั้น K-POP. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/business/detail/9630000103815>
- ภาวิณี พันธุ์แพ. (2550). *การจัดการมิติต่าง ๆ ทางวัฒนธรรม*. เชียงใหม่: ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2554). *รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสถานภาพสตรี และความเสมอภาคระหว่างชายสตรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัทร แก้วพัตร. (2560). *ภาษากับสังคม*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- BBC News. (2564, 16 ธันวาคม). *LGBT: โลกโซเซียลจีนถกค่านิยมเรื่องเพศสภาพ หลังหนุ่ม 26 ผ่าตัวเพราะถูกล้อว่า "ตั่งตั่ง"*. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/international-59670684>
- MThai. (2561, 30 มกราคม). *ฮ่องเต้ "ตัดแขนเสื้อ" ที่มาตำนานรักจีน*. สืบค้นจาก <https://teen.mthai.com/love/135360.html>
- Supapon (2553, 21 ตุลาคม). *สู่สังคมสูงอายุ*. สืบค้นจาก <http://eldersociety.blogspot.com/2010/10/blog-post.html>
- Chengyu da cidian Bian wei hui [成语大词典编委会]. (2020). *Chengyu Da Cidian (Zuixin Xiuding Ban)* [成语大词典(最新修订版)]. Beijing: Commercial Press.
- Gu, J. (2016). *Hanyu shiyu di xingbie qishi* [汉语熟语的性别歧视] (Master's Thesis). Fujian: Huaqiao University.
- Hanyu Da Cidian* [汉语大辞典]. Retrieved on March 3, 2022, from <http://www.hydc.com/>
- Handian* [汉典]. Retrieved on March 3, 2022, from <https://www.zdic.net/>
- Li, L. [李莉], & Wang, J. [王晶]. (2010). Chengyu zhong de shehui xingbie zhidu jiedu [成语中的社会性别制度解读]. *Journal of Jilin Normal University (Humanities and Social Sciences Edition)*, 38(5), 15-18.
- Li, Y. [李莹]. (2016). *Xiandai hanyu chengyu de nanxing qingxiang xing yanjiu* [现代汉语成语的男性倾向性研究] (Master's Thesis). Guangzhou: Jinan University.

- Lishi xia shuo lishi [历史侠说历史]. (2017, December 22). *Duan xiu zhi pi, long yang zhi hao cong he shi er lai?* [断袖之癖，龙阳之好从何时而来?]. Retrieved from https://k.sina.cn/article_6343575199_17a1b469f001001smn.html
- Liu, S. Y. [刘思远]. (2015). Lun hanyu miaoxie nanxing mei chengyu de wenhua tezheng [论汉语描写男性美成语的文化特征]. *Journal of Changzhou Institute of Technology (Social Science Edition)*, 33(2), 58-60.
- Quan, F. [权赋]. (2018, September 20). *Lishi shang bei shou zhengyi de fen tao zhi ai, yuanlai you zheme duo, bu wei renzhi de zhishi* [历史上倍受争议的分桃之爱，原来有这么多，不为人知的知识。]. Retrieved from http://K.Sina.Com.Cn/article_6524083002_184dd9b3a00100cr29.html
- Ru Xianguli, W. L. Y. [茹鲜姑丽·吾拉音]. (2019). Cong taidu xitong yanjiu hanyu chengyu chengxian di xingbie chayi [从态度系统研究汉语成语呈现的性别差异]. *Chinese Character Culture*, (18), 1-3.